

Beszámoló 2015 külföldi tanulmányútjairól

2015. augusztus 1-10. Ortona dei Marsi, Abruzzo, Olaszország

Társulatunk egyik tagja közeli olasz kapcsolata révén kerültünk bele egy pályázatba, ahol hat nemzet fiatal művészei gyűltek össze, hogy egy elnéptelenedő, viszont gyönyörű faluban felpezsdítsék az életet, az otlakókban erősítsék lakóhelyük szeretetét. A résztvevő nemzetek: Litvánia, Olaszország, Anglia, Lengyelország, Magyarország, Franciaország. Nemzetenként öt-hét személy vett részt a projektben.

Minden ország tartott egy tréninget a többieknek, színház,tánc, zene, rajz. Ezek a műhelyek néha komolytalannak tűntek, és nem értettük, hogy miért nem foglalkozunk inkább a hellyel és a helyiekkel. Ami elsőre feltűnt, az az volt, hogy nem látni a faluban műanyagot, minden teljesen autentikus, nagyon sokat élt gyönyörű kövekből és fákból van minden. Egy bolt, de az is egy ódon fakapu mögött, és három vendéglátó egység volt a társadalmi együttlét főbb helyszíne. A főtéren volt egy bronzból készült négy ördögfej és egy alak alkotta ivókút, itt is volt mindig pár ember. Az öregek a házak előtt ültek, a fiatalok pedig csapatokba verődve a focizással töltötték az idejüket. Az időkeret nagyon szoros volt, egy hét alatt össze kellett rakni egy éjszakai-utcai-színházi-happening-akciót. Kezdsnek minden náció tartott egy három órás műhelyfoglalkozást a többieknek,ez főleg színház, ének, tánc műfajokban zajlott,sokszor komolytalan dolgokat kellett gyakorolnunk, ez kicsit aláásta a színvonalat és az elkötelezettségünket. Volt, hogy kiszálltunk, és inkább elmentünk terepszemlére, mert arra viszont az első napokban nem is jutott idő, úgy elvették az időt a zárt termi feladatok. Körülbelül a negyedik napon volt az első helyszínnéző ötletelő körséta a faluban, ezután kellett bedobni az ötleteket. Először feltettük a kérdést, hogy csapatként, vagy individuumként szeretnénk-e résztvenni a projektben, de aztán végül is nagyjából együtt maradt a magyar csapat. Én személy szerint nem tudtam teljesen résztvenni, mert két fiunk ellátásáról is gondoskodnom kellett, de amennyire tudtam, követtem az eseményeket. Vegyes csapatok is alakultak, volt lengyel esküvő, francia Rómeó és Júlia komédia, táncok -ezeknek annyi közük volt a helyhez, hogy a helyiek beengedték a színészeket a lakásaikba, kertjeikbe, hogy onnan adhassák elő a performanszaikat. Márk ötlete pedig egy focimeccs volt a helyi srácokkal, mégpedig egy foci-színház, merthogy a mieink színházi marhabőr maszkokban felerősített torz karaktereket személyesítettek meg. A srácok közül volt, aki megsértődött, hogy nem is igazi focimeccset akarunk, de a fiatalabbak maradtak, és az előadás estéjén nagyon nagy sikert aratott az akció. Itt tudtam kivenni igazán a részem , mivel megterveztem az F.C. MASCERONA logoját, kivágtam egy sablont, amit aztán fehér atléta mezekre festettünk, plusz még Atillával, és Felíciával közösen megfestettük a nagy csapatzászlókat is. A focimeccs volt az utolsó megállója az eseménynek,előtte a kis falu szűk utcáin át vezették a mintegy 300 fős közönséget, performanszról-performanszra.Nagy volt a tömeg, nem lehetett látni az attrakciókat, két gyerekkel a szűk tömegben nem tolakodtam sokáig, inkább visszafordultam. Bár nem láttam minden akciót, az elmondottak alapján hiányoltam a többiek munkájából a helyspecifikusságot, főleg a gyakorló teremben begyakorolt, saját célú előadások

voltak többségben.

A demokratikus jövő alakításban meg a legnehezebb türelmesen és nyitott szívvel végighallgatni és figyelembe venni mindenki elképzelését és véleményét. A szervezők nagyon kedvesek és odaadók voltak, és hívtak, ha jövőre is sikerül megszervezni a fesztivált, szívesen látnak minket. Én szívesen visszamegyek, megszerettem Ortona dei Marsit.

2015.szeptember 11-15. Port Saint Louis du Rhone, Franciaország

Társulatunk tavasszal megnyert egy Norvég Civil Alap által kiírt pályázatot, melynek címe Demokrácia a színházi nevelésben. Ebben az egyik partnerünk a francia Ilotopie Társulat, ahol egy pécsi származású művész, Hajdú András is dolgozik, Az ő révén tudtunk kapcsolatba kerülni ezzel a harminc éves múltra visszatekintő utcai magatartásszínházzal és képzőművésszettel foglalkozó csoporttal. Számunkra nagyon sok újat tud ez mutatni, mert sajnos Magyarország nem annyira gazdag köztéri művészeti eseményekben, mint például Franciaország. Az időkeret itt is nagyon szoros volt, négy napunk volt összeismerkedni egy gondosan összeállított tréning során, aminek a célja az volt, hogy meghatározzuk, elültessük közös céljaink magvát, mert tavasszal ideérkeznek Pécsre három hétre, ahol is egy utcai akciókban gazdag eseménysorozatot fogunk megvalósítani velük a demokrácia jegyében. Nem az egész Ilotopie Társulat vett részt kooperációban csak öt Hajdú András által kiválasztott személy, illetve ő maga. (Tristan, Cyrill, Pierre Tardiff, Valerie Cartier, Carinne)

0.nap:

Körbeültünk törökülésben, és a munkát mindig egy húsz perces Shambala meditációval kezdtük, ez körülbelül annyit jelent, hogy megpróbálunk csak a lélegzetünkre figyelni, és az érkező gondolatokat megjelölni, megfogni, mint gondolatot, nem továbbgondolni hanem elvetni, és visszatérni a levegővétel figyeléséhez. Ezután bemutakoztunk egymásnak röviden. Megkértek minket, hogy ne görcsöljünk, szabadon viselkedjünk, játszunk mint a gyerekek, ne blokkoljuk magunkat negatív gondolatokkal. Ez az instrukció magától értetődő volt, de nekem mégis fontos volt néha visszacsatolni erre a kijelentésre.

1.nap:

Pierre vezetésével egy finom erőszakmentes bemelegítéssel kezdtünk, majd Valerie tartott egy kollektív szerepjátékot a sejtléttől a mocsárban járáson át a tortában ragadt légyig, ami felszabadította az egész társaságot. Azután Tristan tutajfeladata következett: úgy kellett belépni a színpadra (ami egyébként egy szinten volt a néző/külső térrel) mintha egy tutaj lenne a vízen, és egyensúlyozni kéne, hogy fel ne boruljon. Tehát ha egy ember az egyik szélére áll, akkor egy másiknak gyorsan a másik felére kell állnia, hogy fel ne boruljon. Összesen húszan voltunk, úgyhogy a végére nagy szaladgálás volt a térben, végig egymásra figyelve, majd játszottunk a

ritmussal. Ezután a tolmács színésznőnk Kőrösi Petra Cami tanított nekünk pár butoh gyakorlatot: először a hátunkra feküdtünk a földön, majd becsuktuk a szemünket és a lélegzetünkkel megtöltöttük a testünket fényes sárga meleg homokkal, majd párt választottunk magunknak és az egyikünk feküdt a másik pedig térdelőülésben a fekvő bokáját fogva meghullámoztatta annak testét, majd fordítva, súly és lazulás. Aztán a párunkkal át kellett haladni a tér egyik felétől a másikig mégpedig úgy, hogy először a válladat húzza hátra a párod, egy következő menetben a csípődöt, majd erre a két ellentartásra emlékezve kell áthaladnod egyedül, úgy hogy még az ujjaid végében is erő feszül, a tekinteted pedig a messziségbe réved. Azután a reggeltől idáig tartó csend szünetet feloldó ebéd következett, de nehezen indult újra a csevegés, megszoktuk a szótlanságot, jól is esett tulajdonképpen mindenkinek. Ebéd után székfoglalót játszottunk, úgy, hogy a helyet kereső személy fogyatékos, itt sokat nevtünk.

Azután rezgőkört alkottunk, ami annyit jelent, hogy körben állunk egymáshoz közel, először elgyakoroljuk a magánhangzókat együtt mondjuk/énekeljük/rezgetjük pl. az a hangot, aztán a többit, a végén mindenki kiválasztja a neki szimpatikusát és azt rezgeti, mindig hakan kezdjük aztán haladunk a csúcspont (katarzis) felé. Csukott szemmel nagyon varázslatos pillanatok ezek, amikor összecsendülnek a hangzók, egyé válik a rezgés. Ezt vagy együtt találjuk ki, hogy kinek a megsegítésére ajánljuk fel, vagy egyéenként gondolunk valakire akinek elküldjük. Maradtunk körben, állva, mindenkinek egyesével ki kellett lépnie a körből mutatni három hanggal egybekötött mozdulatot, amit azután mindenki egyszerre háromszor megismétel. Azután egyfel bonyolódott a feladat: a körből kilépő ember szemkontaktussal kiválaszt magának egy párt, csinál egy mozdulatot, majd kiad egy hangkompozíciót, a párja is kilép és reagálva rá ugyancsak előad egy mozdulat-hang együttest. Ezeket a gyakorlatokat fontos volt spontán végrehajtani, ha már elkezdünk gondolkodni, hogy mit fogunk csinálni az megöli az egészet, a mesterkéltségek mozdulatok lelepleződnek és értéküket veszítik a friss tiszta ösztinteségből született megnyilvánulásokkal szemben. A nap végén beszélgető kört tartottunk, mely egy rövid kb. negyed óra meditációval kezdődött, majd megtanultuk az erőszakmentes kommunikáció négy pontját, amire felfűzve kell gondolatainkat elmondani:

1. Ítélet nélkül elmondjuk a megfigyelésünket
2. Aztán az ezzel kapcsolatos érzelmeinket
3. Kifejezzük a vágyainkat, szükségleteinket
4. Megfogalmazzuk egy kérést a továbbiakra vonatkozólag

Fontos hogy mindenki szóhoz jusson, figyelmet kapjon. Attól is függ, hogy valaki mit mond, hogy a többi ember hogyan hallgatja. Empatikus figyelés: ha nehezünkre esik odafigyelni a másokra, figyelés közben a szívünkre fókuszáljunk. Ezt tényleg kipróbáltam és valóban bejött! Sokszor nehezemre esik mindenkit végighallgatni, de így sikerült. Én nem nagyon nyilatkoztam, tulajdonképpen csak jól éreztem magam a feladatok végrehajtása közben, örültem, hogy nem blokkoltam le egyszer sem. Nem szálltam ki a játékból, ami általában be szokott következni színházi tréninges részvételeim során, de erről valaki elmondta a véleményét ami az

enyémhez közel állt, ettől el is halt bennem az egy kis véleménynyilvánítás csírája, azután csak nyitott szívvel figyeltem. Az, hogy a beszélgetésnek adtunk egy ilyen keretet, azáltal az ember sokkal inkább megválogatja hogy mit tart fontosnak elmondani, nem csak folyik ki belőle minden kezeletlen szó.

Azt hittük ezzel vége a napnak, de még csak most következett a szabad művészet címszó alatt álló performansz sorozat! Egy képzelt városban kellett idegenvezetést tartani párokba szerveződve.

1.Demokrácia leves:Kőrösi Márk és Cyrille az algáktól zöld úszómedencében egy levest főztek Cyrille kevergette, fűszerezte az élet levesét, kóstoltatta merőkanállal, kérdezte, hogy mi kell egy jó leveshez, de valami még mindig hiányzott belőle...a hús, az emberhús, és akkor -hopp- Márk egy palánk mögül a vízbe ugrott és mindenkit lefröcskölt.

2.Illyés Attila és Kőrösi Boldizsár mint kutató biológusok, akik nagyon óvatosan és nagy körültekintéssel megmutatták nekünk régóta tartó megfigyelésük tárgyát, egy rendkívül veszélyes, új és különleges fajt a mérgező pók és a csiga kereszteződéséből született pókcsigát, amit kordonnal választottak el a közönségtől A nézők egyesével mehettek oda szemügyrevenni a csodát a szőlőlevelek között.

3.Én Tóth Vikivel álltam össze és kineveztünk egy üzemanyagtartályt az örök élet forrásának, amit regisztráció(sár ujjnyomat papírra) és regisztrációs díj(falevél) ellenében fogyaszthattak a nézők,majd gyönyörű panoráma az óceánunkra a wc-re. Azután láthatták székesegyházunkat egy mosógépet ahol tisztára moshatják lelküket. Aztán lepukkant hűtők következtek, az egyik a kulturális centrumunk volt, mert ki volt festve, a másik a parlamentünk, amelynek fagyasztójába lefagyasztottuk a politikusainkat. Majd a vasútállomás, ahol beállítottuk az embereket dolgozni, majd a határ, ami le van zárva.

4.Aradi Hanga, Zsinka Felícia: Rendezett sorban, mint két szektás katonanő a Szent Hegyhez vezettek bennünket, ott gondosan megvizsgáltak, szemrevételeztek minket, méregették ki legyen a kiválasztott, aki elmondhatja mint sajátját az általuk egy papírra irt szöveget, amely valami olyasmi volt, hogy Itt igazán szabadnak érezhetem magam, ez az igazi demokrácia, ez a boldogság maga.

5.Kőrösi Petra Cami, PierreTardiff:Cami affektálós angolul idegenvezetett, közben elkérte az ékszereinket, Pierre közben halandzsa kínaira vagy japánra fordította. Elvezettek minket egy gyönyörű helyre,ahonnan nagyon szép a naplemente, a vonatsíneken kellett egyensúlyozni, majd lefektettek minket a sínekre amik a luxuslakosztály ágyai voltak. Mindenkinek be kellett csukni a szemét. Ez nagyon félelmetes volt, mert ott járnak vonatok. Az idegenvezetők értékeinkkel elfutottak, mi meg ott maradtunk halálraítélve...

6.Patricia Capitanio, Szuhay Márton: Össze voltak kötve egy kötéllal, Marci a sín mellett csákányozta a köveket, Patrícia pedig énekelve körtét evett tőle kb. hét méterre. Aztán a lány elment a fiú meghalt.

7.Tristan és Dávid András: Menekültek voltunk bújkáltunk futottunk, rejtőztünk, egy bokros bozótos területen, aztán akinek volt pénze vagy értéktárgya, azt

megmentették, akinek nem volt azt a rendőrök kezére adták.

8.Valerie és Carinne: Rendőrbohócnök voltak nagy kitömött párnahassal rendőrsapkában, Vali tört magyarral mondta, hogy álljunk kettesével sorba, *francia barátnők megmutat új szép haza!* Sorba rendeztek minket, majd betereltek minket egy nagyon kicsi wc-be a sötétbe és ránk zárták az ajtót. Nagyon viccesek voltak. Az akció is egyszerű és ütős volt.

9.Füzes Vera, Körösi Máté: Kettes sorba kellett rendeződni, és elvezettek minket egy hajóhoz, ahol párosával romantikus képeket készítettek rólunk.

2.nap:

Húsz perc meditációval kezdtünk, utána András Lodzsong energetizáló meditációja következett, amit a sokat meditáló tibeti szerzetesek fejlesztettek ki, hogy a testük is formában maradjon. Azután ötös csoportokra osztódtunk, és megmasszíroztuk egymást úgy, hogy egy ember feküdt lent, a többiek meg egyszerre mozgatták, nyomkodták, simogatták át fejét, lábait, kezeit. Tíz perc jutott egy emberre, ami nem túl sok, de nagyon jólesett mindenkinek. Majd Pierre vezette a gyakorlatokat: bekötöttük a szemünket egy fekete textillel, és lassan elindultunk mozogni a térben úgy, hogy nem nyújthattuk ki a kezünket, hanem a láthatatlan csápjainkra kellett hagyatkoznunk, érezni a hőmérséklet változásait, hallgatni a megérzéseinkre. Először ki kellett kerülni a másik embert, aztán pedig az volt az instrukció, hogy kis sejtek vagyunk, molekulák amelyek vonzódnak egymáshoz és össze kellett sűrűsödni egy tömött maggá, majd egymáson gördülgetve ki kellett választani egy párt akivel együtt kiváltál a magból Itt már használhattad a kezed, végigsímíthattad párod arcát, testét, hogy megismerd, majd levehettük a kendőt, és óvatosan kinyitottuk a szemünket egymás szemébe néztünk és küldtünk egymásnak kívánságot, majd egyre távolodtunk egymástól, de a szemkontakt végig megvolt, aztán szépen gyengéden elszakadtunk egymástól. Szünet következett majd párosával egymással szemben felállva az egyikünknek sírnia, a másikunknak nevetni kellett a halk hüppögéstől a hahotaüvöltésig, majd a csúcsponton cserélni. Nekem nagyon nehezen ment a váltás.

Valerie bohóc bedobott minket a mélyvízbe és azonnal át kellett alakulnunk bohóccá, választottunk egy orrot és egy kalapot, majd át kellett haladnunk a színpadod úgy hogy a társaság fele nézőként nézett minket, mi pedig egyesével kinéztünk a paraván mögül, majd azt az érzést, amit abban a pillanatban kaptunk szemünkkel, grimaszunkkal, testünkkel visszatükröztük a közönségnek. Kinéztünk besétáltunk középre, ott megáltunk egy kicsit néztük magunkat, majd kivonultunk a másik oldalon lévő paraván mögé. Én zavartságot szívverést, kis gyomorgörcsöt éreztem, hiába csak csupasz érzéseket kellett volna mutatni, megélni. A többiek egyre jobban kezdtek játszani nagyobb improvizációs történeteket kreáltak, ami nekem már túlzott színészkedés volt, úgyhogy itt következett be az a bizonyos leblokkolás, megijedés. Kiszálltam, de azért még bohóc jelmezben végignézttem a paraván mögül a következő feladatot, amikor már két bohóc egymásra reagálva játszott a színpadon. Bobó egyáltalán nem is állt be ebbe a játékba, mert szerinte a bohóc az egy sokkal nehezebb, és szentebb műfaj, sokkal többet kell róla tudni, tanulni, nézni mielőtt

először felveszed az orrot.

Ezután elhagytuk a próbatermet, és elmentünk terepre, egy meglepetés helyre autókkal. Egy hatalmas, gyönyörű régóta elhagyott, és tárva-nyitva álló szétrombolt, szétgraffitizett, több emelet magas, tágas terekben gazdag, kitört ablakú régi rizsgyár volt. Csodálatos, elolvadok az ilyen helyektől. Fogalmam sincs miért vonzódok ennyire a magára hagyott, hatalmas ipari terekhez, de kivirágzott a szívem. Persze a fényképezőgépet a bázison hagytam és nagyon bántam, mert tudtam hogy másodszorra már nem fogom így látni a helyet, és így is lett. Másnap már otthon éreztem magam, és sokkal kevesebb kompozíciót találtam mint először. De persze nem csak teremszemle volt. Hanem három csoportra osztódtunk. Volt egy szobrászunk akinek két szoborcsoportot kellett formáznia a tesükből: egy problémát, konfliktust, és ennek a megoldását. Nálunk egy vak lány lépett bele éppen egy nagy szakadékba, és a körülötte lévő emberek pedig észre sem veszik illetve nem törődik vele, a megoldás pedig az volt, hogy hirtelen mindenki megváltozik és segít neki. A másik csoport tagjai meghaltak, bebörtönözték őket, kikötötték őket szomorúak voltak, aztán egy angyal mindet megszabadította, és boldogá tette. A harmadik csoportban is volt mentő angyal, meg megaláztak, és érdektelenek. A húsz perces feladat után, mindenkinek volt egy órája, hogy felfedezze a gyárat.

Este pedig az Ilotopie társulat vezetője tartott nekünk prezentációt a harminc éves társulatról, képekkel, videókkal. Azt mondta az egész úgy kezdődött, hogy hirdetésekkel adott fel francia városoknak, hogy szívesen csinál rendetlenséget az utcán, és a városok meghívták. A színházi műfajmeghatározás pedig a magatartás-színház. Nem beszélnek, hanem művészi képekből, kompozíciókból összeálló performanszokat csinálnak a nyílt utcán, vagy éppen a víz felszínén. Társadalmi problémákra reagálnak, bár ez nem mindig érezhető számomra a látottakból. Nagyon sokszor használnak egy purhabhoz hasonló kétkomponensű, erős vegyszerekből álló anyagot, ami nagyon mérgező lehet, de ők mégis a testükre kenik. Mint egyszer 2010-ben pécsen is előadott Színes Emberek című performanszuk során. Egy régebbi projektjük kb. tíz évvel az ezelőtti volt az ami nekem a legjobban tetszett: beköltöztek egy zsúfolt, főleg arab bevándorlók lakta Marseilles-i lakótelep egyik tömbjének aljába, ahol is kialakítottak egy luxus szállodához hasonlatos hall-t, éttermet, recepciót, stb. Exkluzívan felöltözött egyenruhás személyzetként szolgálták ki az ott lakókat, felvitték a csomagjaikat, igazi zongorista zongorázott az étteremben, pincérek hozták a többfogásos vacsorát, valódi szociális kontrasztot mutatott az akció. Egy olyan előadásuk is volt amellyel kiköltöztek az utcára tíz napra, fura orsó-bábszerű kb. négy méter hosszú tokokban, ezekből furcsa szokatlan kompozíciót építettek, és ott laktak, ettek, ittak, zuhanyoztak, az egyik bábban még wc is volt. Napközben pedig tornáztak, szobrászkodtak, beszélgettek az emberekkel, különböző sokszínű dolgot csináltak, ami szerintem egy nagyon jó tükör az embereknek, akik hajszolják a pénzt minden nap ugyanazt csinálják: lehet máshogy is élni, nagyon sokféleképpen, ha hajlandóak vagyunk élni a bennünk rejlő kreativitással, és saját boldogságunk érdekében szakítunk a szürke, gépszerű zakatolásunkkal, és megfűszerezzük, kiszínesítjük mindennapjainkat, hogy mosolyt csaljunk saját arcunkra.

3.nap:

A reggeli meditáció után Patrizia Capitanio tartott nekünk egy rendkívül gyengéd, finom, erőszakmentes bemelegítést. Azután beszélgetőkört tartottunk, a napi feladattal kapcsolatban, ami az volt, hogy visszamegyünk a rizsgyárba, és ott két nagy csoportra bontva (10-10 fő) készítünk egy húsz perces performanszot, amelyet azután bemutatunk egymásnak. Az elhangzott fontos kulcsszavak voltak a: határok, félelmek, érzékszervek, csend, interakció, képzelt város, idegenvezetés. De a legfontosabb dolog nem a performansz minősége volt, hanem az, hogy mi egymással hogyan tudunk kommunikálni. Az erőszakmentes, demokratikus kommunikáció gyakorlása a munkában. Tehát teremteni kellett egy képzelt várost, ahol idegenvezetőként végigvezetjük a közönséget csendben, a félelem küszöbén. A hely belénk hatol, és ez meghatározza az érzetünket. Tegyük kíváncsivá a nézőt, segítsük mindig vissza a jelenlétbe! Csak ott talált anyagokból lehetett dolgozni, négy óránk volt a tervezésre. Pierre még bedobta az ötös számot, ő ezt találta, és hátha valakit érdekel, minthogy majd Pécsen fogunk dolgozni kicsit kutatott a várossal kapcsolatban, melynek német neve Fünfkirchen, ami öt templomot/tornyot jelent, amit ha összekötünk egy öt ágú csillagot kapunk, de a szívverés is öt fajta mozgásból áll össze, ha felépítünk egy történetet az is öt részre bontható, kínai öt fűszer, öt tibeti meditációs mozdulat, öt bejárata van a gyógynövényvel való gyógyításnak, öt íz van. A halál feldolgozása is öt részre bontható: elutasítás, harag, megalkuvás, depresszió, elfogadás. Még pár dolgot felsorolt, csapatokra váltunk, és irány a gyár!

Ahogy odaértünk láttuk, hogy a kapu be van hajtva, és sok autó áll a ház előtt, valószínűleg paintballosok. Tristan óvatosan előre ment, és megtalálta őket szerencsére sikerült felosztani a gyárat az álharcosok és a művészek között (senki sem volt igazi) de azért félve közlekedtem kicsit, és a munka során végig lehetett hallani a puska lövéseket, úgyhogy elég háborús volt a helyzet. Először kaptunk egy fél órát-órát, hogy körbejárjuk a választott emelet nagy egybe nyílt terét, és megtaláljuk a dolgokat, amelyekkel foglalkozni szeretnénk. Én először megtaláltam az ablakokat, mindegyik ki volt törve, fújt be rajtuk a szél, és nagy platánfák hajladoztak előttük, amelyeknek a lombjával voltunk egy magasságban. Az ablak előtt állva kellemes volt átlényegülni szélben hajladozó platánokká. Tehát elképzeltem, hogy minden néző beáll egy ablak elé, és így is lett aztán. A második dolog, amit találtam, amit szinte mindenki elkezdett gyűjteni, a gyárban szinte mindenhol volt, kis fél cm átmérőjű golyócskák amik használt lövedékek voltak. Sokféle színű volt én a zöldeket gyűjtöttem, volt, aki a fehéreket, volt, aki a foszforeszkálókat, volt, aki mindet. Sok madártoll, és sok guano is volt, volt egy egész nagy tömb is, abba beleállítottam három fél galambtojáshéjjat, teliraktam a zöld ikra golyócskákkal, és körbe pedig madártollakat szúrtam. A harmadik dolog, amit találtam, az két rozsdás gép volt, aminek felül nagy szája volt, aztán lenyúlva a padlóval párhuzamosan húzódott, mint egy napozóágy. Erre azt gondoltam ki, hogy az ott talált kövekkel, tégladarabokkal be kell célozni a gépek szájába, az egyik az éhezőké, a másik a szomjazóké, ha beletalálsz, akkor egy éhező vagy egy szomjazó enni vagy inni kap a világban. Most jött a közös alkotás számomra nehezebb része, a

többiek türelmes végighallgatása, az ötletlánc sorrendbe fűzése. Ez nagyon sok időt elvitt, nem tudom, hogy ezt lehet-e hatékonyabban csinálni. Sajnos az az érzésem volt, hogy ha nem demokratikusan próbálnánk megoldani, hanem lenne egy vezető-döntéshozónk, akkor gyorsabban pöröghetne a dolog, és akár az egyes részek kidolgozottabbá válhatnának, a nyert ráfordított idő függvényében. De a demokratikus alkotás volt a célunk, úgyhogy próbáltam a szívemre fókuszálni, mikor a többieket hallgattam és így sikerült az empatikus figyelés. Az eredmény az lett, hogy egy emelettel lejjebb András és Pierre beállította az embereket az ablakok elé, majd bekötötték a szemüket, és adtak mindenki kezébe egy szenet, és azt a feladatot kapták, hogy rajzoljanak egy koffert, és bele azt az egy, legfontosabb dolgot, amit magukkal vinnének az ismeretlenbe. Majd így bekötött szemmel fel kellett menniük egy lépcsőn, ahol én vártam és kísértem őket be a nagy térbe. Bekötött szemmel át kellett menniük két fekvő emberen, sok különböző, furcsa reakció volt, persze jórészt féltek rájuk lépni. Volt aki ugrott, de volt, aki meg pont hogy direkt rájuk állt. Azután bent megtapasztaltattunk velük (még mindig becsukott szemmel) hangokat. Anyagokat raktunk a kezükbe, kézről kézre adtuk az embereket, élményeket, majd egy csoportba állítottuk őket, mi meg zajt csaptunk, majd levehették a kendőt, és akkor mindenki aktívan csinálta a dolgát amit egyénileg kitalált. Patrícia a nagy szélben az ablak előtt öntötte magára rizsháncsot, Bobó nagy nehéz kövekkel megrakott rácsot vontatott, András két hosszú léccel lépkedett, s közben kántált valami rövid ismétlődő humoros-sámánisztikus halandzsát. Tüzet raktunk, emlékművet állítottunk, hinta is volt, álomfogóháló, furulyával maszturbálás, nem tudtam minden történésre figyelni. A végső levezetés az volt, hogy mindenki lecsendesedett, és valami kis tárgyjal hozzájárult az emlékmű építéséhez: én a guano-tömbön fészkelő ikrástojásokat vittem.

A másik csoport performansa sokkal zaklatottabb volt, én főleg eltorzult arccal röhögtem az undortól, és azt mondogattam hogy "fújj, nee". Mindenki nagyon összekoszolta magát, gondolom a hatás kedvéért, sikerült is csontig átéreznem a koszt, mást nagyon nem. Cami fürdőruhában napozott a törmelékes dzsuvában összegyűlt pocsolya mellett, ugródeszkája is volt, ahonnan ugrott, de ehhez embereket toboroztak, akik elkapták őt, mint a bizalmi játékban. Aztán belerakták a vízbe, és a performansz szerepéből ki nem esve dagonyázott, fröcskölt, balettozott a vízben, csak később derült ki, hogy ő nem akart belemenni a vízbe és vizes lenni. Márk a hajával seperte a földről a száz éves koszt, törmeléket meszet. Volt dobolás, amibe bevonták a közönséget, ez segítette megteremteni az előadás ritmusát, ami folyton pörgő, nyüzsgő, működő, undorító mocsár posvány gépezet volt. Atesz közben bemászott egy gépbe, és csak a kezét nyujtogatta kifelé, kis ijesztő mumus volt. Aztán valahogy vége lett, kb.tíz-tizenöt perc volt az egész, minden előadó lecsúszott egy csúszdán és eltűnt. Nem sokkal később jöttek értünk, és bekeötötték a szemünket, egyesével felvezettek minket egy emelettel feljebb, ahol ki kellett lépni egy ablakon, ettől nagyon megijedtem, nem mertem megtenni, ekkor levehettem a kendőt. És egy nagy kavicsos teraszon voltunk.

Este már nagyon fáradtak voltunk, de azért még megpróbáltuk megbeszélni a történeteket. Aznap már annyit beszélünk, hogy nem nagyon hajlott már senki sem a komoly véleménynyilvánításra.

Másnap elhajóztunk a szigetre a Rhone deltájába, ahol az Ilotopie Társulat egyik tagja lakik, saját maguk építette házaikban, ivóvíz, gáz és egyéb közművek teljes boldog hiányában. A sziget nem nagy, fél óra alatt körbe lehet járni, kb. öt ház található rajta varázslatos, mesés, fantasztikus. Van egy ösvény, ahol Hajdú András művei láthatók, ezek főleg szobrok a fákon, bokrokon a folyó hozta hordalék tárgyakból. Tüzet raktunk, halat sütöttünk, ettünk, ittunk, mulattunk. Boldogok voltunk.